

AkersDølen

MEDLEMSBLAD

NR 1 – 2005

GRORUDDALEN HISTORIELAG

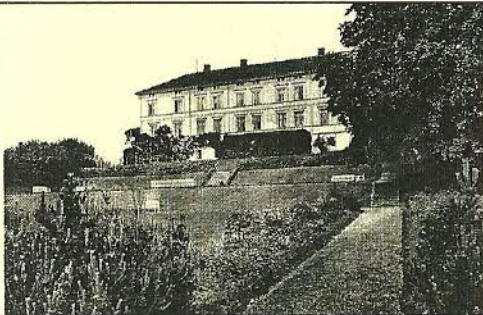
Februar 2005

Hva skjer?

Se side 3

Torsdag den 17. mars kl 1900
Deichmanske bibliotek,
Bjerke filial Trondheimsveien 275

”Hurra for Norge og 1905 –
men hva sa svenskene?”
Foredrag av redaktør og forfatter
Per Egil Hegge

1905
Stor markeringen på Linderud
Gård
lørdag 28. og søndag 29. mai 2005

Søndag 29. mai 2005
presenteres den nyrestaurerte
skansen på Bakås som var sterkt i
fokus 189 år før 1905. Det blir et
historisk opptog med besøk av
svenske og norske soldater i tids-
riktige uniformer og med våpen fra
tiden rundt 1716.

Tirsdag 10. mai 2005 kl. 1800.
Vandring langs Pilegrimsveien fra Fyrstikktorget til
Ballerud driftsstasjon (Åttekanten).
Guide Jan Arne Tangerud
Arrangør: Hellerud historielag.

Historie er spennende

Fra stabburstrappen

Kjære medlemmer!

Vi er inne i jubileumsåret 2005. Norge har lagt bak seg de første 100 år som selvstendig nasjon i moderne tid. Den konstitusjonelle unionen med Sverige tok slutt på et forbilledlig og fredelig vis ved Karlstadforliket i september/oktober 1905. Broderfolkene på hver side av Kjølén ble blant annet enige om å bilegge alle framtidige tvistemål ved voldgift og uten våpenbruk. Dette kan stå som eksempel for andre nasjoner.

Norge feirer i år at unionen med Sverige ble oppløst og at de to unionspartene lyktes i å skilles på et fredelig og sivilisert vis. I Sverige blir det også markeringer, om enn ikke så jubelende og feirende som hos oss.

Forholdet mellom våre to land har ikke alltid vært like dannet som tilfellet var høsten 1905. Det er nok å nevne den svenske krigerkongen Karl XII. Som kjent gjorde han et anfall mot Norge i 1716. Han mislyktes i sitt forsett; noe som i høy grad kan krediteres noen forsvarsverker i vårt område.

Skansene på Bakås, som spilte en vesentlig rolle i forsvaret mot det svenske angrepet i 1716, holdt på å gro igjen og var truet av nærgående byggevirksomhet da lokalhistorikeren L. U. Pedersen tok saken opp. Han skrev bl.a. en artikkel i Årbok 1989-90 om skansene og svenskekongens felttog. Disse forsvarsverkene har rikshistorisk betydning og er foreslått fredet i medhold av lov om kulturminner. Det er ventet at et fredningsvedtak vil bli fattet i nær framtid. Skansene har i løpet av et par års tid vært gjenstand for rydding og restaurering ved hjelp av støtte fra Riksantikvaren og Byantikvaren. De er klare for presentasjon i år.

Historielaget vil derfor i første halvår 2005 delta i markeringer som viser to sider av de historiske relasjonene mellom Norge og Sverige.

17. mars inviterer vi til et foredrag av Per Egil Hegge i Bjerke bibliotek. Tittelen på foredraget hans er: "Hurra for Norge og 1905 – men hva sa svenskene?" Dette foredraget er en del av opptakten til et stort evenement på Linderud Gård. Markeringen der skal skje over to dager, lørdag 28. og søndag 29. mai og vil inneholde mange ulike elementer. En gruppe, som er sammensatt av representanter for bydelene Bjerke og Grorud og ulike lag og organisasjoner, er i full gang med planleggingen. Mer informasjon kommer. Følg med i Akers Avis Groruddalen!

Søndag 29. mai vil vi også presentere den nyrestaurerte skansen på Bakås som var sterkt i fokus 189 år før 1905. Det blir et historisk opptog med besøk av svenske og norske soldater i tidsriktige uniformer og med våpen fra tiden rundt 1716.

Vi tror ikke at det gode forholdet til vår nabo i øst forringes ved at vi tar opp dette tema i det samme året som 100-årsmarkeringen av unionsoppløsningen finner sted. Kanskje det snarere vil kunne bidra til at man setter enda større pris på det som ble resultatet i 1905?

**Groruddalen historielag ønsker medlemmer og andre interesserte
hjertelig velkommen til alle arrangementene!**

Oslo, februar 2005
Bjørn H. Syversen
leder

Hva skjer?

Dato/tid	Møteplass	Aktivitet
<p>Torsdag 17. mars 2005 kl. 1900</p>	<p>Deichmanske bibliotek, Bjerke filial Trondheimsveien 275 (samme gård som Rema 1000)</p>	<p>"Hurra for Norge og 1905 – men hva sa svenskene?" Foredrag av redaktør og forfatter Per Egil Hegge Møtet, som er en del av opptakten til den store markeringen på Linderud Gård i mai, er åpent for alle. Gratis adgang.</p>
<p>Tirsdag 10. mai 2005 kl. 1800.</p>	<p>Utenfor postkontoret ved Fyrstikktorget (Helsfyr)</p>	<p>Vandring langs Pilegrimsveien fra Fyrstikktorget til Ballerud driftsstasjon (Åttekanten). Guide Jan Arne Tangerud Han vil bl.a. fortelle om Fyrstikktorget, Teisenskatten, Østre Aker kirke, Alnabru, Alfaset (Arveset) Gård og den tyske krigskirkegården. Arrangør: Hellerud historielag.</p>
<p>Søndag 29. mai 2005, kl. 1300</p>	<p>Nyrestaurert skanse på Bakås. De som ikke vet hvor skansen ligger kan møte fram ved Bakås skole kl 1245 for å få følge til stedet.</p>	<p>Historisk opptog for å markere at skansen er ferdig restaurert. Mannskaper fra <i>Fredriksten Artillerie Compagnie</i> vil forsvare befestningen mot et "angrep" fra <i>Bohus Elfsborgs Caroliner</i>. Det blir gjennomført en så- kalt re-enactment som avsluttes med at styrkene etter bataljen marsjerer sam- men ut av skansen og hilser publikum. Både norske og svenske soldater bærer tidsriktige uniformer og våpen fra tiden omkring 1716. Arrangementet er i regi av Skanse- komiteen og støttes av Bydel Alna.</p>

Historielaget flytter årsmøtet til nyåret

I styremøtet 16. februar ble det fattet vedtak om å endre praksis for avvikling av årsmøtet i Groruddalen Historielag.

I stedet for ordningen med formelt årsmøte i kombinasjon med lansering av ny årbok, blir dette heretter delt i to møter.

I slutten av oktober vil vi arrangere et slags "fødselsdagsmøte" omkring stiftelsesdatoen fra 1981. På dette møtet vil det bare være én eneste sak; lansering og salg av årets årbok, gjerne med foredrag knyttet til en eller flere av artiklene i boka.

Det formelle årsmøtet, med valg og presentasjon av styrets årsmelding og regnskapet, flyttes til etter årsskiftet og legges til siste halvdel av januar eller begynnelsen av februar.

Styret håper med dette vedtaket å oppnå en skarpere fokus på årboka, og dessuten å unngå problemene med delt regnskapsår.

Ny føljetong i AkersDølen

I 1924 ble det på O.A. Vindhols Forlag utgitt en fortelling, Husmandsjenten fra Lilloesæteren, skrevet av Einar Ødet, psevdonym for Rudolf Muus, (1862 –1935). Rudolf Muus har skrevet en rekke fortellinger fra forskjellige deler av landet. Husmandsjenten fra Lilloesæteren er en enkel kjærlighetshistorie, men den forteller om levevilkår og miljø, ikke minst om menneskelige relasjoner på 1800-tallet. Dessuten er handlingen lagt til vårt nærområde, og språket gir fortellingen den rette tidskoloritt.

Einar Ødet

Husmandsjenten fra Lilloesæteren

1. Kapittel.

Havfruen i Auervandet

Hugo Rensberg og Jørgen Hall vandret frem gjennom tette skogen. De skulde frem til Auervandet men var gaat vild. Det var tidlig paa eftermiddagen i begyndelsen av juli 1846.

Hugo var nær 24 aar, slank og spenstig med mørkeblondt haar og et regelmæssigt smukt ansikt, som bar et behageligt uttryk av intelligense og elskværdighet. Jørgen var undersætsig med rødt haar, ditto knebler og, et uskjønt ansigt med graa, begjærlige øine og tykke sanselige læper. Like forskjellige som de var i ydre, var de ogsaa i karakter og temperament. Hugo, som studerte medicin, var idealist, mens hans omtrent like gamle kamerat, som hadde valgt det juridiske studium, var materialist og en indgrodd egoist.

Endelig naadde de frem til en lysning i skogen og saa nu foran sig et stort, avlangt vand, delvis med tæt skog, klipper og sandbanker paa bredderne og en skogbevokst ø i midten.

"Ja, Dette er Auervandet," sa Hugo. "Her har jeg ligget og fisket en nat, det bet friskt og vi fik en mængde aabor og ørret ja, det var en brilliant fiskeplass."

"Hvor var det.?"

"Tversover vandet ved den lave sandede strand."

